

Hondartza, ekosistema dinamikoa

Hondartzak babesa eta habitata ematen die espezie askori, eta ekosistema baliotsuak ditu.

Marea-lerroak funtzio ugari betetzen ditu. Kostaldeko hegazti-espezie batzuk elikatzeko erabiltzen da. Beste espezie batzuk bizi diren habitata da, hala nola krustazeo txikiak eta itsas arkakusoak. Hori guztia posible da materia organikoa eraldatzen duten bakterio batzuen presentziari esker, hori baita hondartzako elikatze-katearen oinarria. Dunaren higaduraren aurkako lehen gotorlekua ere bada.

Dunetako ekosistema aberatsa bezain hauskorra da. Dunak kostaldea itsasoaren indarretik babesten du. Bertako landaredia kostaldeko baldintza gogorretara egokituta dago, eta ekosistema horren mende dauden espezie ugari ditu, askotan ez baitira beste inon garatzen.

Dunen higadura eta haien ekosistemen desagertzea saihesteko, funtsezkoa da horietatik distantzia egokira mantentzea, marea-lerroaren eta itsasoaren artean ahalik eta gehien ibiliz.

Hondartza-duna lotura: garrantzitsua da ekosistema horiek elkarren mendeko gisa hartzea. Hondartzaren goiko aldean, marea-lerroaren ondoren, hondarra egonkortzen hasi zen, landare aitzindarien garapena ahalbidetuz. Sustrai indartsuekin harea gehiago pilatzea eta enbrioi-duna sortzea errazten dute. Beraz, marea-lerroaren ondoren gertatzen denari arreta berezia jarri behar zaio, duna-sistemaren eraketa eta biziraupena baldintzatuko baitu.

LIFE SeaBiL proiektua

Ugaztunen eta itsas hegaztien irenstea, espezie inbaditzaileen garraioa, asfixia eta malformazioak: plastikoek eragindako kutsaduraren ondorio zuzenak hainbat modutan ezagutzen eta borrokatzen dira. Hala, gaitz horren aurrean, hondar-bilketak eta hondartza-garbiketak antolatzen dira itsasertzean.

Eragin kaltegarriak izan ditzakete biodibertsitatearentzat, askotan ez baita ezagutzen hondartzako ekosistemen existentzia eta funtzionamendua (zapaltzea, perturbazioa, higadura, arrautzak suntsitzea...).

LIFE SeaBiL proiektuak itsas hondakinei eraginkortasunez heltzea proposatzen

du, biodibertsitatea zainduz. Hegaztien Kontserbaziorako Ligak (LPO) koordinatzen du, Frantziako Arrozelako Unibertsitatearekin, Espainiako Ornitologia Elkartearekin (SEO/Birdlife) eta Espainiako Almeriako Unibertsitatearekin eta Portugalgo Sociedade para o Estudo das Aves elkartearekin (SPEA) lankidetzan.

Gida hau eta hondakinen bilketa bultzatzea du helburu, biodibertsitatean duten eragina mugatzeko.

LIFE SeaBiL-en webgunea

Informazio osagarriak

Informazioa, kontaktu erabilgarriak eta dokumentuak www.lifeseabil.fr

Eman zure garbiketa-ekintzetan aurkitzen dituzun itsasertzeratutako hegaztien berri, eta lagundu LIFE SeaBiL-rekin, ICAO aplikazioari esker.

ICAO aplikazioa

Onuradunak

Agir pour la biodiversité

Finantzatua

Eskerrak

Rivages De France, On Marche Sur des Oeufs, PNMEGMP, Surfrider Foundation Europe, CEDRE, IFREMER

LIFE SeaBiL LIFE20 GIE/FR/000114

Argazkiak: Adobe Stock, Raphaël Bussière. Service Éditions

GARBIKETA GIDA
HONDARTZAK

lifeseabil.fr

ITSAS HEGAZTIEN
% 90EK
PLASTIKOA DUTE
URDAILEAN

8
MILIOI TONA PLASTIKO
AMAITZEN DIRA URTERO
OZEANOAN

ITSASOKO
HONDAKINEN
% 80
LUR BARNETIK
IRISTEN DIRA

450 urte: hau da plastikoaren bizitza erabilgarri estimatua. Hala ere, erresistentzia eta zatikatze-prozesua direla eta, litekeena da inoiz ez erabat desagertzea, mikroplastiko bihurtuz eta gero nanopartikula. Gure ozeanoen hondotik gure kostalderaino, itsas hondakinak bereziki ikusten dira marea-lerroan. Mareak hondartzan utzitako hondakin naturalen masa bat, alga-lerro batek identifikatzen duena. Haizearen, olatuen eta mareen indarrez uzten da han.

Hondartzetako garbiketa mekanikoa

Garbiketa mekanikoa ez da oso zehatza, ezta selektiboa ere, eta ez du uzten itsasoko zaborrak erabat garbitzen. Ekosistemarentzat oldarkorra da eta kostaldea suntsitzen du. Oso urbanizaturik dauden eremuetara mugatu beharko litzateke, ekologiaren ikuspegitik ez baitira hain sentikorrak.

Garbiketa horiek, halaber, marea-lerroa, landaredia duten eremuak eta duna-ekosistema saihestu behar dituzte, eta arreta berezia jarri hondartzaren eta dunen arteko loturan, higadura saihesteko. Higadura saihesteko, prozesu osoan abiadura murriztu behar da.

HONDARTZAK ESKUZ GARBIKETAK

Garbiketa mekanikoak ez bezala, ez baitute bereizten ekosistemaren parte dena eta hondakinak direnak, hondartzetako eskuzko garbiketak ingurumena errespetatuz egin daitezke, zenbait arau eta gomendio jarraituz gero, hala nola:

HAZKUNTZA-ALDIETAN, ARRISKU-EREMUETAN

- Arrisku-mapak kontsultatzea (esteka).
 - Hondartzen garbiketarik ez antolatzea.
 - Ez erabili dronerik.
 - Txakurra hondartzara ez eramatea.
 - Hegazti bat zaurituta dagoela ematen badu edo behin eta berriz deitzen ari dela ematen badu, ez hurbildu (habia edo txitak daudela adierazten duen alarma bat da, edo habiatik urruntzeko distrakzio-taktika bat).
- Hazkuntza-aldietan arrisku-eremuetan egiten diren jarduerak, nahiz eta helburu ona izan, hainbat ondorio negatibo izan ditzakete:
- Arrautzen zapalketa, batez ere hondarretan kamusten diren txoritxo patinbeltzena;
 - Espezie habiagileen asaldura, ugaltze-tasan eragin zuzena izan dezakeena (gurasoek habia uzten dute, adibidez);

Gida honekin batera, mapa bat aurkituko duzu LIFE SeaBOLen webgunean, helbide honetan: [esteka/QR kodea](#). Bertan, gun e pilotuetan (habia-guneetan, adibidez) eremu sentikor edo arriskutsutzat proposatutako eremuak zerrendatuko dira. Eremu horiek ez lukete eragozpenik izan behar ugaltze-aldian (martxoaren 15etik uztailaren 15era).

HAZKETA GARAIETATIK KANPO, ITSASERTZ OSOAN

- Hondartza garbitu aurretik, hondakinak kudeaketaz arduratzen den administrazio publikoarekin koordinatzea, bildutako zaborrak ebaluatu eta tratatzeko.
- Ez ibili marea-lerroaren gainean.
- Txakurra uhalarekin une oro eramatea.
- Itsas zaborrak jasotzea hondartzaren erdialdean eta beheko aldean; goialdetik paseatzea saihestea (dunaren ertza).
- Hondakinak itsasgora baino ordu eta erdi lehenago biltzea, edo itsasgoratik ordu eta erdi geroago, bilketak hondartza behar bezala estali dezan eta goiko aldeko biodibertsitatetik urrun egon gaitezen.
- Errespetatu hondartza eta duna-ekosistemak bereizten dituzten hesiak eta itxiturak, eta mantendu distantziak dauden hegaztiei enbarazurik ez egiteko.
- Zati batean edo erabat landarez estalita dagoen eta landare-hondarrik biltzen ez duen itsas zaborra uztea.
- Informazioa ematea eta, ondoren, agintari eskudunei jakinaraztea, honako hauek aurkituz gero:
 - Hildako edo zauritutako animaliak (hegaztiak, ugaztunak, dortokak, etab.) edo itsaskien, krustazeoen, arrainen eta abarren kopuru anormala hautemanez gero.
 - Ezohiko objektuak: agintari eskudunei jakinaraztea.

Hondartzetako biodibertsitate ezkutua

Hondartzetako ekosistema klasikoaz gain (begi hutsez ikus dezakegu), eremu batzuek ingurumen-balio espezifikoak ere badituzte; esate baterako, aipatutako txoritxo patinbeltza (*Charadrius alexandrinus*). Limikola txiki bat da, apirilaren hasieratik uztailaren amaierara arte kostaldean ugaltzen eta habiak egiten dituen. Arrautzak, zuri krematsuak eta motxikatuak, hondarretan utzi eta ingurunearekin mimetizatzen dira.

Habiak hondartzaren goialdean egoten dira, marea-lerroaren eta dunaren artean. Koloreak direla eta, oso zailak dira bereizten eta erraz zapal daitezke. Helduek habiak uztea ere traba gehiegi eragiten dute. Beraz, garrantzitsua da ahal den neurrian hondartzaren goiko aldea saihestea itsasoko hondakinak biltzen direnean, eta garbiketa-lanak hondartzaren hondoan zentratzea itsasbeheran.

